

SLOVENSKO

svete Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedej: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: F. S. TAUCHER, 674 Ahay Ave., Rock Springs, Wyo.
 Podpredsednik: JAKOB DOLENC, box 181, Broughton, Pa.
 Tajnik: FRANK PAVLOVIČIĆ, box 647, Forest City, Pa.
 Pomočni tajnik: AVGUST GOSTINA, box 310, Forest City, Pa.
 Blagajnik: JOSIP MARINČIĆ, 386 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
 Zaupnik:

NADZORNÍ ODBOR:

Predsednik nadz. odbora: JOSIP PETERNEL, box 95, Wilkes-Barre, Pa.
 1. nadzornik: JERNEJ HAFNER, box 95, Federal, Pa.
 2. nadzornik: IVAN GROŠELJ, 885 E. 13th St., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik porot. odbora: MARTIN OBRŽEAN, box 72, E. Mineral, Kans.
 1. porotnik: FRANC TEROPČIĆ, R. F. D. No. 3, box 146, Fort Smith, Ark.
 2. porotnik: JOSIP GOLOB, 1916 So. 14th St., Springfield, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSIP V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.

Uradno glasilo: "GLAS NARODA", 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Cenjena društva, oziroma njih uradniki so naprošeni pošljati vse do pise direktno na glavnega tajnika in nikakor drugemu. Denar naj se po posluje edino potom poštnim eksprestnih ali bančnih denarnih nakazin, nikakor pa ne potom privatnih čekov, na naslov: Frank Pavlovič and Farmers & Miners National Bank, Forest City, Pa.

V sklopu, da opazijo društveni tajniki pri poročilih glavnega tajnika kakor pomanjkljivost, naj to nenudoma naznamo uradu glav. tajnika, da se znamo napako popraviti.

Cenjeni člani, članice in postajni uradniki:

Znano Vam je, da sem bil pri zadnji konvenciji izvoljen glavnim tajnikom, kateri posej sem prevzel dne 13. t. m.

Da bo zagotovljen napredok naši dični organizaciji, napel bom vse moči. Kjer hoče biti pa napredok, tam se mora delati in zanimati za dobro in pravilno poslovanje. Da mi bo mogoče pravilno in točno poslovesti, je odvisno pa le do Vas.

Res je, da je mnogo zaostalega dela, katerega bom skušal v najkrajšem času rešiti; zatoraj prosim, da se mi za sedaj oprosti, da se bom z odgovori malo zakasniti.

Ne bom tudi pozabil, da je zadnja konvencija odobrila zgoružnje s kako obstoječo organizacijo. Ker je to želja splošnega člana stva in moja, jo bom skušal prejkomogoče uredničiti z Vašo pozmočjo.

Pokažimo drugim, da je združenje mogoče. V združenju je mogoč ter zasevan obstanek podpornih organizacij.

Nadalej bi prosil vse postajne tajnike, da se strogo drže pravil; kajti od moje strani bom gledal, da se pravila ne bodo kršila. Kjer se upoštevajo pravila, tam ni pritožb. Vsak član je dolžan poznati pravila. Neupoštevanje pravil je navadni vzrok večnih naklad. Postajni tajniki so naprošeni, da vse uradne liste natanko izpolnijo ter v pravem času pošljajo v glavni urad. To je pogoj pravilnega poslovanja.

Članstvo naj pazno zasleduje vsa poročila in dopise v uradnem glasilu. Ravno tako je članstvo prošeno, da me na vsako pomanjkljivost oziroma napako opozori.

To so zasedaj moja navodila in verujte mi, če se bodo upoštovala, bo organizaciji napredek zasiguran.

Za Vašo naklonjenost in požrtvovalnost se Vam v naprej zahvaljujem.

Frank Pavlovič,
tajnik S. P. Dr. Sv. Barbare.

OPOMBA: — Postajam, katera so naročila pisalni papir in krovno, poročila, ga pošljem kakor hitro ga dobim; zatočaj prosim, da moje potapljenja.

Širom Amerike.

posledice bo, da bo papir se gradi.

Nashwalk, Minn. — Vsi delavei La Rue Mining Co., ki se niso udeležili minule stavke, dobili so sejki at družbe naknadno plačilo kot "priznanje" in sicer 10 odstotkov plače tekom trimesečne stavke.

Rochester, Minn. — Pred kratkim pričelo je goretji v Tolofonovo trgovini za hišno opravo; omenje se je tako hitro širilo, da niso mogli gasile, daso so takoj priheli na lice mesta, ničesar rešiti. Videti je bilo pričetkom, da zgora vse mesto. Telefonirali so tudi na gasilce v Winona, a prišli so prenozno.

Zgorela so sledča poslopja: — Prva Narodna banka, Too Good urad za zemljišča, poslopja odvetnika Callahan, Schmidtova tiskarna in več drugih poslopij. Sreča je bila, da je padal sneg, ki je obvara vsej okoli stojecia poslopja. Koliko je škode, se še ni dognalo; dosegla bo pa več milijonov.

Detroit, Mich. — Guverner Ferris pomilostil je 36 kaznjencev, med temi jih je bilo več, ki so bili obsojeni v dosmrto jebo. Stiri najstni kaznjencem pa je vsedobroga vedenja skrajšal zapor.

Okraini šerif imenoval je mnogokratne miljonarja in tovarnarja avtomobilov, Horace Dodge, pomožnim šerifom. Dodge bo imel \$1000 letne plače, "zvezda" pa, ki si jo je kot pomožni šerif kupil, velja sedaj \$8.00 do \$9.00 tona, pričakovati je pa, da dleze kmalu na \$10.00, pred letom danij je bila pa cena samo \$4.00 do \$5.00.

Minnesota & Ontario Power Co. zgradi novo papirnico pri International Falls, Northwest Paper Co., pa pri Brainerd. Potrebovalo se bo seveda še več materiala, cene bo že bolj poskočila in končna

Vsakemu je dal poskusiti dragočeno kapljivo, vzel naplačilo v znesku 50 odstotkov, in šel: sedaj pa ni duha ne sluhu o agentu in ne o žganju!

O Huculih in Horalih.

V davnih časih so na Karpatih bivali praočjetje današnjih Čehov, kasneje pa jih je množina zapustila to gorivo in se razselila po Českom in Moravskem. Danes se po Karpatih nahajamo manjše slovanske rodoive, ki imajo še mnogo nekdanjih slovanskih občajev in kreposti. Njihovi očiči so se ohranili lažje zato, ker je gorski svet branil tujim sosednim narodom, da niso lahko mogli zahajati in predirati do teh Slovencev. Na južni strani tega gorovja bivajo Sloveni ali Slovaki: njuno se petnajstega in sedemnajstega stoletja pridružili Čehi, kateri so bili zapustili domovino zaradi verskih bojev. Proti vzhodu so naseljena Rusinov, ki so razseljeni po velikem prostoru Galicije. Vzhodne in Ukraine. Na severni strani pa so Huculi in proti zahodu Horali.

Huculi imajo sveta blizu dvajset milij na dolgost, tri milje pa široko in ta njih svet se nahaja v Bukovini. O mongolskem divljanju je baje za Dnjestrom bivajoče ljudstvo pribelo s svojimi čredami vred v zavjetje na bližnje Karpat. Mnogo bi se jih bilo naselilo stanovito. Živelji so ob pastirstvu, s poljem so se pečali le malo. Novo življenje je prejelo nove običaje. Ljudje, ki so imeli skupno naselje in ki so bili tista značajna, dali so si posebna imena, ali pa so jih dobili od svojih sosedov. Tako ni bili stari ostali Huculi, katerim narocje je razširoeno od rusinščine, a vendar nji najosorodnejše. Mogoče pa je tudi, da bi Huculi bili zarod kakakega življenja na pokritih vzhodih, po njihovem jeziku: na "mazah", soli v bližnje semenne. Mesta, v katera zabajajo in vozijo robe v semenu, so tale: Kutv, Kološev, Bogorodečany, Tysmenica, Jaroslavow, Lysec, Stryj in Kalusz. Na huculskem svetu sta največji reki Beli in Črni Czeremosz (Čremoš), katerili vodopadi se enačijo slapom reke Rena v Švici. Po teh rekah plove deki in drugi lesi, reki Prut in Dnister. Če morajo sami čez reko iti ob kaki priliki, primejo drug drugačega začetka ter kakor kakva veriga pridejo čez vodo na drugo stran.

Gozde imajo lepe, bogate s lesom, s ptičji in vsakovrstno divjadi. Moški so skoro vsi čilli, visoki, lepi, ženska pa je redkokatera lepa. Moški nosijo črne klobuke, okrog klobukov imajo rdeče trake za klobuk pa pavja peresa. Lasi se strižejo nikoli, brke imajo dolge, a brado in zališec si skrbno prirejajo. Bela koščilja — srejca — jim navadno seže pod koleni in rokava sta prošita z rdečimi, črnimi ali pa s svitlo modriimi trakovi. Vrh te koščilje imajo oblike, ki ji rekajo "bunda"; bunda je suknjena in taka, kakor so barvo ima kava. To oblačilo vse vi moškemu na ramah, na zatilniku pa je privezano s pisanim trakom. Mlađenci si zatilnike krasijo tudi z brojanicami, s svitlim kositarjem in z drugimi lepotijami. Pasove imajo usnjate, spete so z jeklenimi sponami; dicijo jih z nožem, z netilom in lulo. Obutalo se jim "kupe" (opanke), v roki imajo vsak svojo sekirico (topurek) na brambo, pa zato, da si pomagajo z njimi, ko komarje po skalovju in hajajo po gorah. To sekirico upotrebljajo čudovito spretno.

O svatovanju: so še vedno vertni običajev svojih praočetov. Precej po poroki v cerkvi se začne veselje in ples: ob tej slovesnosti: odsekajo mladi zakonski zaročni deviški lepoto: šop spletenih las (vrkoč), na znanimenje, da je spremnina stan. Ženin mora na pričo svoje ročnosti in moči pleso s prvo družico na prvi mah s svojo sekirico osdekati ta šop spletenih las. Stopry po tem deljanju ga sprejmejo v svatovsko društvo. Če pa se mu to ne posreči, ženske prerokujejo nevesti: — Zgorela so sledča poslopja: — Prva Narodna banka, Too Good urad za zemljišča, poslopja odvetnika Callahan, Schmidtova tiskarna in več drugih poslopij. Sreča je bila, da je padal sneg, ki je obvara vsej okoli stojecia poslopja. Koliko je škoda, se še ni dognalo; dosegla bo pa več milijonov.

Grand Rapids, Minn. — Ker je padlo tako malo snega meseca decembra in vsled poslednje stavke gozdnih delavcev, je že sedaj opaziti pomanjkanje "lesene kaše", ki se potrebuje za izdelovanje papirja in je tej tvarini cena že sedaj poskočila. Velja sedaj \$8.00 do \$9.00 tona, pričakovati je pa, da dleze kmalu na \$10.00, pred letom danij je bila pa cena samo \$4.00 do \$5.00.

Detroit, Mich. — Guverner Ferris pomilostil je 36 kaznjencev, med temi jih je bilo več, ki so bili obsojeni v dosmrto jebo. Stiri najstni kaznjencem pa je vsedobroga vedenja skrajšal zapor.

Okraini šerif imenoval je mnogokratne milijonarja in tovarnarja avtomobilov, Horace Dodge, pomožnim šerifom. Dodge bo imel \$1000 letne plače, "zvezda" pa, ki si jo je kot pomožni šerif kupil, velja sedaj \$8.00 do \$9.00 tona, pričakovati je pa, da dleze kmalu na \$10.00, pred letom danij je bila pa cena samo \$4.00 do \$5.00.

Struble, Iowa. — Tu okoli je hodil slepar in nabiral naročila za žganje po \$3 za galono.

glave in krasijo s pisanimi tračkami.

Kar se tiče vere, Huculi so odjednej grške cerkve, katere zavonom so zvesto verni. Enkrat imajo ede začoge krasnega pohištva. Nekateri na pomlad, kakor hitro izgine sneg po gorah, odidejo na višine, kjer stavijo ovezan prostorne staje, v katere priženjo z vse okolice drobnico in prepuste jim jo, da jo pasejo. Ti varuhhi o paši delajo iz mleka sir, ko se napovedi jesen, pa drobnico priženjo z gorovja in jo izročijo lastnikom, a z njim vred po poboti tudi nekoliko sira. Nekateri se brž, ko se začne poletje, poslovijo od črnočravnega, zdravega gorovja in prihite v vznosne krajine, da si s košnjo in žetvijo kaj zasluzijo za zimo, ki je rada lačna, a jeseni se vračajo med svoje skalovje, kjer so s svojimi družinami vred uživajo brički zasluzek. A nekateri se izročijo milostnemu, neusnjenemu svetu, dostikrat se zateko celo v Carigrad, kadar povod, da so ali lonec vežejo, ali pa košnijo, da si kaj prislužijo. Ali vsem zdravo v sreči življenju, krepko diše sveta domovina.

Moški se ogrinjajo z nekakinimi rjavimi koci, ki pokrivajo le pleča, pa ne zamenjajo se: košnje (srage) imajo brez vsakokajega ovratnika, spenjajo jih z medeni sponami; usnjati pa je probit z medenimi zebličji; blače imajo bele, opsesne, ki segajo pod gleznicami, spenjajo pa jih z dedei in bambami; pokriti so z jagnjetijimi kučnimi, ali pa z nizkimi, okroglimi klobukmi; krepke (obutalo), imajo iz neostrojenih kož: čez pleča vidi vsakič usnjata torba, tudi oblačila, ker so bili vse doma po vasih; delajo oblike, sadijo korom, korujo in sejejo oves, po krov krah itd. Jeseni Huculi pridejo z gor v nižine, kadar je sneg zgoden in visok, privezajo si na podplate tanke desnice, lažje hidijo in vozijo na pokritih vzhodih, po njihovem jeziku: na "mazah", soli v bližnje semenne. Mesta, v katera zabajajo in vozijo robe v semenu, so tale: Kutv, Kološev, Bogorodečany, Tysmenica, Jaroslavow, Lysec, Stryj in Kalusz. Na huculskem svetu sta največji reki Beli in Črni Czeremosz (Čremoš), katerili vodopadi se enačijo slapom reke Rena v Švici. Po teh rekah plove deki in drugi lesi, reki Prut in Dnister. Če morajo sami čez reko iti ob kaki priliki, primejo drug drugačno.

(Konec prihodnjih).

To ljudstvo preskrblja svoje obližje z deskami in skodlami;

tudi izdelujejo razno orodje in mizarijo kaj izvrstno. V Krakovu imajo ede začoge krasnega pohištva. Nekateri na pomlad, kakor hitro izgine sneg po gorah, odidejo na višine, kjer stavijo ovezan prostorne staje, v katere priženjo z vse okolice drobnico in prepuste jim jo, da jo pasejo. Ti varuhhi o paši delajo iz mleka sir, ko se napovedi jesen, pa drobnico priženjo z gorovja in jo izročijo lastnikom, a z njim vred po poboti tudi nekoliko sira. Nekateri se brž, ko se začne poletje, poslovijo od črnočravnega, zdravega gorovja in prihite v vznosne krajine, da si s košnjo in žetvijo kaj zasluzijo za zimo, ki je rada lačna, a jeseni se vračajo med svoje skalovje, kjer so s svojimi družinami vred uživajo brički zasluzek. A nekateri se izročijo milostnemu, neusnjenemu svetu, dostikrat se zateko celo v Carigrad, kadar povod, da so ali lonec vežejo, ali pa košnijo, da si kaj prislužijo. Ali vsem zdravo v sreči življenju, krepko diše sveta domovina.

Moški se ogrinjajo z nekakinimi rjavimi koci, ki pokrivajo le pleča, pa ne zamenjajo se: košnje (srage) imajo brez vsakokajega ovratnika, spenjajo jih z medeni sponami; usnjati pa je probit z medenimi zebličji; blače imajo bele, opsesne, ki segajo pod gleznicami, spenjajo pa jih z dedei in bambami; pokriti so z jagnjetijimi kučnimi, ali pa z nizkimi, okroglimi klobukmi; krepke (obutalo), imajo iz neostrojenih kož: čez pleča vidi vsakič usnjata torba, tudi oblačila, ker so bili vse doma po vasih; delajo oblike, sadijo korom, korujo in sejejo oves, po krov krah itd. Jeseni Huculi pridejo z gor v nižine, kadar je sneg zgoden in visok, privezajo si na podplate tanke desnice, lažje hidijo in vozijo na pokritih vzhodih, po njihovem jeziku: na "mazah", soli v bližnje semenne. Mesta, v katera zabajajo in vozijo robe v semenu, so tale: Kutv, Kološev, Bogorodečany, Tysmenica, Jaroslavow, Lysec, Stryj in Kalusz. Na huculskem svetu sta največji reki Beli in Črni Czeremosz (Čremoš), katerili vodopadi se enačijo slapom reke Rena v Švici. Po teh rekah plove deki in drugi lesi, reki Prut in Dnister. Če morajo sami čez reko iti ob kaki priliki, primejo drug drugačno.

(Konec prihodnjih).

ISČE SE

Sivalke slamnikov za Milan Hemp in China Piping na Box in malih strojih; najboljša plača, dolga sezona.

Teitelbaum & De Marinis, 295 Lafayette St., New York, (18-31-1)</p

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minn.
sedež v ELY, MINN.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, R. F. D. No. 1, Conemaugh,
Pa.

Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106, Pearl Ave., Lorain,
Ohio.

Glavni tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.

Glavni blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.

Blagajnik N. S.: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSEPH V. GRAHEK, 843 East Ohio Street, Pittsburgh,
Pa.

NADZORNIKI:

JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.
ANTHONY MOTZ, 9641 Avenue "M", So. Chicago, Ill.

JOHN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

POROTNIKI:

GEO. J. PORENTA, Box 176, Black Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.

JOHN RUPNIK, Box 24, S. R., Belmont, Pa.

GOSPODARSKI ODBOR:

JOSEPH PLAUTZ, Jr., 432 — 7th St., Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 485 Mesabi Ave., Duluth, Minn.
MAT. POGORELC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill.

ZDRUŽEVNALNI ODBOR:

RUDOLF PERDAN, 6024 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio.
FRANK SKRABEC, Stk. Yds. Station RFD, Box 17, Denver,
Colo.

FRANK KOCHVAR, Box 386, Gilbert, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljatve, naj se posiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne boste oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

Naročnino na Glasilo Jugoslovanske Katoličke Jednote sprejemamo le URADNIM POTOM.

To se pravi:

Noben član nam ne more poslati pristojbine za Glasilo sam, niti potom našega zastopnika, niti potom odbornika tega ali onega društva J. S. K. J.

Vsek prispevek za Glasilo mora biti poslan potom društvenega odbora oziroma potom glavnega odbora Jugoslovanske Kat. Jednote.

To naj vpoštevajo tudi oni, ki so naročniki Glas Naročnina in ki hočejo imeti razen Glasila še ostale številke za \$2.50 na leto.

Vpoštevali bomo le naročila, sprejeta oziroma poslana potom društvenih uradov.

Uredništvo.

Nezgoda nočnega čuvanja.

Humoreska.

Iz češkega prestavil Pivčanin.

"Dobra služba je lepa reč", je trdil na Českem grabovski ponoveni čuvaj Kubíček v gostilnici, krepečje se z dobrim pivom, "ali opravljati se mora zvesto, sicer utegne človeku zrasti iz najmanjšega prestopka največja nezgoda, da je morda treba navsesadjuje še reči: služba, lahko noč!"

"A kako to veste, sosed?" po- prasovali so ga radovedno ostali gostje, pomaknivši se bliže okolo čuvaja.

"E, kako bi ne vedel, ko sem to sam skusil!" je rekel Kubíček, in naredilši dober pozrek, je jeli pripravljeno tako-le:

Je temu že nekoliko let, ko sem bil prišel v skušnjavo, da bi se izmenil svoji ponočeni, do onda vselej pošteno opravljeni službi.

Bilo je to jeseni nekega dne, ko se jaz po večerji vzdignem s vnostravo, pogledam okolo sebe, ali ni koga blizu. Ne kot bi se koga bal, ker s svojo gorjajočo bi se postavil četverim, ali šlo je poselno za to, da ne bi dal komu po- nujanja. Okolo gledeč zapazim vam ne dače od sebe slammato koliko in pri tej prici je vse v me-

ni zadrtalo kakor v stari uri. "Ne, ne, Kubíček", septal sem sam pri sebi, "ne tak način se ne smes pregesiti proti sebi in proti svoji časti, rajši pojdi tja k vremenu varuhu in za dobro besedo godi se ti gotovo po volji tako,

Zato se podam proti kočuri, ali že od daleč slišim veliko smršanje in skušnjavec oglasi se znova v me-

ni, reko: "Bedak, zakaj režeza tezgat iz sladkega spanja? Saj je brez tega tvoj sosed in gleda službo tovarš, kateri ti nikakor ne more škodevati. Razen tega več

iz lastne skušnje, kako neprjetna je hih v čisto polahkonu dospen do konca vasi. Pred Tomanova ogradom sem se ustavil za hip. Me-

se je svetil kakor ribje oko, a njegova polna svetloba je padala na košato hruško, obteženo z le-

pim, rumenkastim sadjem. "Glej, Kubíček!" septal mi je skušnjavec na ušesa, "ti si zdaj edini go-

spod v soseski, kateri bdi in skribi ne želi, da bi se tebi storila!" — Taki razlogi so se mi zdeli dosti

ti jasni, da nisem več pomislil zleti mogel zameriti, če bi si okusil sti na hruško do vrha, kjer je me-

see osvetljeval največjo množino hrbitu me je bodlo, kot da bi imel cukrenih magdalensk. Odtrgnivši vse kosti razmečkane, roke so mi bile zdrvene kakor kaki paroblova na krasni mesec, kako ki, a v glavi mi je šumelo in brenčalo, kot da je v nji sto in sto brenceljev. — Da, sosedje, takšni so bili nasledki malega prestopka v službi, a še hujši so imeli nasledovati."

Oddahnivši se žalostno, okreplja se Kubíček zopet nekoliko s pivom in potem nadaljuje spet tako-le:

"Ležim tako vznak, a zdvojim skoro od žalosti zaradi tolake sramote. Katarina je bila še vedno pred hiso, itakajoč trobento, a vči je bila razen mene le moja edina lastna hči, malo Rozalka. To deklece, napoteno od moje stare, kar nisem celo nič shutil, je medtem naličio poln lonček mrzle vode, a meni nič tebi nič — vlije mojih na glavo. — "Kaj to?" — še zdaj je od onda natrag — in se strašnem glasbu se zadere nad meno, kaj sem delal na hruški. No, a jaz? Lagati? To se ni strinjalo s častjo in dostojnostjo grabovskega ponočnega čuvanja. Kubíček. Povedal sem torej resno, rekoč, da nisem vedel o tem, da je dal Tomam v njeni svor vrt in iz te nevednosti da sem okusil edino hruško magdalenko. — "Počkaj, počkaj, ti magdalenski!" je sklebetal varuh srđit kakor vrag, začigjal in v tem hpiju je stal poleg njega drug tepee, velik kakor gora. — Pa da sem imel dobro vest, veruje mi, sosedje, da se ne bi bil oben skupaj, ali tako sem stal pred njima kakor oparjeni kura, a kolena so pod meno omahovala, kakor da bi imel na bedrih naloženo ogromno breme. — "Jurko," zapovedal je potem varuh svojemu tovarisu, "skoči h kolib in prinesi povrse lo in kol, da bodeva eno pametno naredila temu ljubezniemu čuvaju, kateri ubogim ljudem krade ponoci!" — Jurko je bil tu v tem hipu, a jaz čakam, kakor omamlena ova, kaj se bode godilo z monoj. No, in kaj se je zgodoval? Mnogo, sosedje, mnogo! Če bi me oroožnik in pristopil k mestu, kjer tisti hlapčoni tožili, do globe sem se prihnil skrilaval. "No, pritrivali, da bi morda posledajo Kubiček, ali prilezete dol!" A tisto moral zaradi tega prodati, si jaz sem zlezel. Prosim, izgovoritega ne storil ne bi; ali tako zastopil proti vsešomal sem se opotok, da bodeva eno pametno naredila temu ljubezniemu čuvaju, kateri ubogim ljudem krade ponoci!" — Jurko je bil tu v tem hipu, a jaz čakam, kakor omamlena ova, kaj se bode godilo z monoj. No, in kaj se je zgodoval? Mnogo, sosedje, mnogo! Če bi me oroožnik in pristopil k mestu, kjer tisti hlapčoni tožili, do globe sem se prihnil skrilaval. "No, pritrivali, da bi morda posledajo Kubiček, ali prilezete dol!" A tisto moral zaradi tega prodati, si jaz sem zlezel. Prosim, izgovoritega ne storil ne bi; ali tako zastopil proti vsešomal sem se opotok, da bodeva eno pametno naredila temu ljubezniemu čuvaju, kateri ubogim ljudem krade ponoci!" — Jurko je bil tu v tem hipu, a jaz čakam, kakor omamlena ova, kaj se bode godilo z monoj. No, in kaj se je zgodoval? Mnogo, sosedje, mnogo! Če bi me oroožnik in pristopil k mestu, kjer tisti hlapčoni tožili, do globe sem se prihnil skrilaval. "No, pritrivali, da bi morda posledajo Kubiček, ali prilezete dol!" A tisto moral zaradi tega prodati, si jaz sem zlezel. Prosim, izgovoritega ne storil ne bi; ali tako zastopil proti vsešomal sem se opotok, da bodeva eno pametno naredila temu ljubezniemu čuvaju, kateri ubogim ljudem krade ponoci!" — Jurko je bil tu v tem hipu, a jaz čakam, kakor omamlena ova, kaj se bode godilo z monoj. No, in kaj se je zgodoval? Mnogo, sosedje, mnogo! Če bi me oroožnik in pristopil k mestu, kjer tisti hlapčoni tožili, do globe sem se prihnil skrilaval. "No, pritrivali, da bi morda posledajo Kubiček, ali prilezete dol!" A tisto moral zaradi tega prodati, si jaz sem zlezel. Prosim, izgovoritega ne storil ne bi; ali tako zastopil proti vsešomal sem se opotok, da bodeva eno pametno naredila temu ljubezniemu čuvaju, kateri ubogim ljudem krade ponoci!" — Jurko je bil tu v tem hipu, a jaz čakam, kakor omamlena ova, kaj se bode godilo z monoj. No, in kaj se je zgodoval? Mnogo, sosedje, mnogo! Če bi me oroožnik in pristopil k mestu, kjer tisti hlapčoni tožili, do globe sem se prihnil skrilaval. "No, pritrivali, da bi morda posledajo Kubiček, ali prilezete dol!" A tisto moral zaradi tega prodati, si jaz sem zlezel. Prosim, izgovoritega ne storil ne bi; ali tako zastopil proti vsešomal sem se opotok, da bodeva eno pametno naredila temu ljubezniemu čuvaju, kateri ubogim ljudem krade ponoci!" — Jurko je bil tu v tem hipu, a jaz čakam, kakor omamlena ova, kaj se bode godilo z monoj. No, in kaj se je zgodoval? Mnogo, sosedje, mnogo! Če bi me oroožnik in pristopil k mestu, kjer tisti hlapčoni tožili, do globe sem se prihnil skrilaval. "No, pritrivali, da bi morda posledajo Kubiček, ali prilezete dol!" A tisto moral zaradi tega prodati, si jaz sem zlezel. Prosim, izgovoritega ne storil ne bi; ali tako zastopil proti vsešomal sem se opotok, da bodeva eno pametno naredila temu ljubezniemu čuvaju, kateri ubogim ljudem krade ponoci!" — Jurko je bil tu v tem hipu, a jaz čakam, kakor omamlena ova, kaj se bode godilo z monoj. No, in kaj se je zgodoval? Mnogo, sosedje, mnogo! Če bi me oroožnik in pristopil k mestu, kjer tisti hlapčoni tožili, do globe sem se prihnil skrilaval. "No, pritrivali, da bi morda posledajo Kubiček, ali prilezete dol!" A tisto moral zaradi tega prodati, si jaz sem zlezel. Prosim, izgovoritega ne storil ne bi; ali tako zastopil proti vsešomal sem se opotok, da bodeva eno pametno naredila temu ljubezniemu čuvaju, kateri ubogim ljudem krade ponoci!" — Jurko je bil tu v tem hipu, a jaz čakam, kakor omamlena ova, kaj se bode godilo z monoj. No, in kaj se je zgodoval? Mnogo, sosedje, mnogo! Če bi me oroožnik in pristopil k mestu, kjer tisti hlapčoni tožili, do globe sem se prihnil skrilaval. "No, pritrivali, da bi morda posledajo Kubiček, ali prilezete dol!" A tisto moral zaradi tega prodati, si jaz sem zlezel. Prosim, izgovoritega ne storil ne bi; ali tako zastopil proti vsešomal sem se opotok, da bodeva eno pametno naredila temu ljubezniemu čuvaju, kateri ubogim ljudem krade ponoci!" — Jurko je bil tu v tem hipu, a jaz čakam, kakor omamlena ova, kaj se bode godilo z monoj. No, in kaj se je zgodoval? Mnogo, sosedje, mnogo! Če bi me oroožnik in pristopil k mestu, kjer tisti hlapčoni tožili, do globe sem se prihnil skrilaval. "No, pritrivali, da bi morda posledajo Kubiček, ali prilezete dol!" A tisto moral zaradi tega prodati, si jaz sem zlezel. Prosim, izgovoritega ne storil ne bi; ali tako zastopil proti vsešomal sem se opotok, da bodeva eno pametno naredila temu ljubezniemu čuvaju, kateri ubogim ljudem krade ponoci!" — Jurko je bil tu v tem hipu, a jaz čakam, kakor omamlena ova, kaj se bode godilo z monoj. No, in kaj se je zgodoval? Mnogo, sosedje, mnogo! Če bi me oroožnik in pristopil k mestu, kjer tisti hlapčoni tožili, do globe sem se prihnil skrilaval. "No, pritrivali, da bi morda posledajo Kubiček, ali prilezete dol!" A tisto moral zaradi tega prodati, si jaz sem zlezel. Prosim, izgovoritega ne storil ne bi; ali tako zastopil proti vsešomal sem se opotok, da bodeva eno pametno naredila temu ljubezniemu čuvaju, kateri ubogim ljudem krade ponoci!" — Jurko je bil tu v tem hipu, a jaz čakam, kakor omamlena ova, kaj se bode godilo z monoj. No, in kaj se je zgodoval? Mnogo, sosedje, mnogo! Če bi me oroožnik in pristopil k mestu, kjer tisti hlapčoni tožili, do globe sem se prihnil skrilaval. "No, pritrivali, da bi morda posledajo Kubiček, ali prilezete dol!" A tisto moral zaradi tega prodati, si jaz sem zlezel. Prosim, izgovoritega ne storil ne bi; ali tako zastopil proti vsešomal sem se opotok, da bodeva eno pametno naredila temu ljubezniemu čuvaju, kateri ubogim ljudem krade ponoci!" — Jurko je bil tu v tem hipu, a jaz čakam, kakor omamlena ova, kaj se bode godilo z monoj. No, in kaj se je zgodoval? Mnogo, sosedje, mnogo! Če bi me oroožnik in pristopil k mestu, kjer tisti hlapčoni tožili, do globe sem se prihnil skrilaval. "No, pritrivali, da bi morda posledajo Kubiček, ali prilezete dol!" A tisto moral zaradi tega prodati, si jaz sem zlezel. Prosim, izgovoritega ne storil ne bi; ali tako zastopil proti vsešomal sem se opotok, da bodeva eno pametno naredila temu ljubezniemu čuvaju, kateri ubogim ljudem krade ponoci!" — Jurko je bil tu v tem hipu, a jaz čakam, kakor omamlena ova, kaj se bode godilo z monoj. No, in kaj se je zgodoval? Mnogo, sosedje, mnogo! Če bi me oroožnik in pristopil k mestu, kjer tisti hlapčoni tožili, do globe sem se prihnil skrilaval. "No, pritrivali, da bi morda posledajo Kubiček, ali prilezete dol!" A tisto moral zaradi tega prodati, si jaz sem zlezel. Prosim, izgovoritega ne storil ne bi; ali tako zastopil proti vsešomal sem se opotok, da bodeva eno pametno naredila temu ljubezniemu čuvaju, kateri ubogim ljudem krade ponoci!" — Jurko je bil tu v tem hipu, a jaz čakam, kakor omamlena ova, kaj se bode godilo z monoj. No, in kaj se je zgodoval? Mnogo, sosedje, mnogo! Če bi me oroožnik in pristopil k mestu, kjer tisti hlapčoni tožili, do globe sem se prihnil skrilaval. "No, pritrivali, da bi morda posledajo Kubiček, ali prilezete dol!" A tisto moral zaradi tega prodati, si jaz sem zlezel. Prosim, izgovoritega ne storil ne bi; ali tako zastopil proti vsešomal sem se opotok, da bodeva eno pametno naredila temu ljubezniemu čuvaju, kateri ubogim ljudem krade ponoci!" — Jurko je bil tu v tem hipu, a jaz čakam, kakor omamlena ova, kaj se bode godilo z monoj. No, in kaj se je zgodoval? Mnogo, sosedje, mnogo! Če bi me oroožnik in pristopil k mestu, kjer tisti hlapčoni tožili, do globe sem se prihnil skrilaval. "No, pritrivali, da bi morda posledajo Kubiček, ali prilezete dol!" A tisto moral zaradi tega prodati, si jaz sem zlezel. Prosim, izgovoritega ne storil ne bi; ali tako zastopil proti vsešomal sem se opotok, da bodeva eno pametno naredila temu ljubezniemu čuvaju, kateri ubogim ljudem krade ponoci!" — Jurko je bil tu v tem hipu, a jaz čakam, kakor omamlena ova, kaj se bode godilo z monoj. No, in kaj se je zgodoval? Mnogo, sosedje, mnogo! Če bi me oroožnik in pristopil k mestu, kjer tisti hlapčoni tožili, do globe sem se prihnil skrilaval. "No, pritrivali, da bi morda posledajo Kubiček, ali prilezete dol!" A tisto moral zaradi tega prodati, si jaz sem zlezel. Prosim, izgovoritega ne storil ne bi; ali tako zastopil proti vsešomal sem se opotok, da bodeva eno pametno naredila temu ljubezniemu čuvaju, kateri ubogim ljudem krade ponoci!" — Jurko je bil tu v tem hipu, a jaz čakam, kakor omamlena ova, kaj se bode godilo z monoj. No, in kaj se je zgodoval? Mnogo, sosedje, mnogo! Če bi me oroožnik in pristopil k mestu, kjer tisti hlapčoni tožili, do globe sem se prihnil skrilaval. "No, pritrivali, da bi morda posledajo Kubiček, ali prilezete dol!" A tisto moral zaradi tega prodati, si jaz sem zlezel. Prosim, izgovoritega ne storil ne bi; ali tako zastopil proti vsešomal sem se opotok, da bodeva eno pametno naredila temu ljubezniemu čuvaju, kateri ubogim ljudem krade ponoci!" — Jurko je bil tu v tem hipu, a jaz čakam, kakor omamlena ova, kaj se bode godilo z monoj. No, in kaj se je zgodoval? Mnogo, sosedje, mnogo! Če bi me oroožnik in pristopil k mestu, kjer tisti hlapčoni tožili, do globe sem se prihnil sk

V smrtni senci.

Baltička povest.

Spisal Bogdan Vened.

(Nadaljevanje).

XXIV.

Tisti čas se je zgodilo, da je umrl sakskski vojvoda Billung Ordulf. Suiča ga je vzel 28. dan sušca v Gospodnjem letu 1071. po dvanajstletnem, bolj nečastnem kot častnemu vojvodovanju. Sin Magnus, ki mu je šlo vojvodstvo po zakonitem nasledniku, je dal oteva slovensko, z vsemi vojvodskimi častimi pokopati v Glinu, kmalu po njega pokopu je pa praznoval svojo poroko z lepo knežnjo Zofijo. Yeskalo malo čudno, ne-navadno dejstvo: kar zaporedno praznovanje dveh tako nasploh ni slovesnosti, kakor sta si življene in smrt! A pomagati ni mogel: dan poroke je bil določen že davno pred očetovo smrtjo. In od-goditi poroko mu tudi zato ni ka-zalo, ker se mu je mudilo v boju, ki ga je bil še prejšnje leto v zvezzi z bavarskim vojvodom Otonom Nordheimskim započel proti nem-škemu kralju Henriku IV.

Kljub rani izgubi očeta Ordulfa je bil novi vojvoda na ženito-vanju jako dobre, razigrane volje: vesel pač lepe in blage ne-veste.

Tudi bodriški knezovi Budivoj je bil gost-svat. Magnus ga je skoraj moral povabiti, ker se je od smrti Ordulfove mudil na nje-govem dvoru v Glinu. Povabil je bil tudi Slavice, pa se je izgovo-rica.

Zvečer po poroki je prikipele ženitovansko veselje do vrhuncu. Vse se je smejal, vse je veselo kramnilo in čebrijalo, vse je bilo razigrano, vina in veselja pijano, samo bodriški knezovi Budivoj ne. V svoji misli vtopljen je kakor nemec brez zanimanja sedel pri vrcu.

"Kaj ti je, pobratime? Čemu takoj žalosten?" ga je iza hrbita nagovoril ženin Magnus, ko je od svata do svata s časo idoč prišel do njega.

"Kako naj bode vesel ubežen knezovi?" je zvenel odgovor.

"Ne, tudi ti moras biti noeojs vesel! Moraš!"

"Moraš! Veselje in smeh se ne more primorati."

"Jaz ti ga budem. Kaj ti po-veni: tu imaš mojo roko in častno besedo mojo, da ti v krafem po-magam z vso svojo vojno silo na bodriški prestol."

"Mož-beseda!"

"Mož-beseda!"

In knezoviču se je razvedrilo in postal je vesel.

Ko se je vojvoda kmalu po po-roki odpravil z vso svojo vojsko na vojno proti kralju Henriku, je stopil Budivoj pred njega in ga opomnil ga je zopet tudi na zasluge oteva Gotšalka za Billunge, na lastno vdanost, na nevarnosti, ki se jim je že izpostavil, da bi pridobil sebi samo ime, pravi dobiček pa sakskskemu vojvodu, na plačilo, ki ga je dobil oče in sedaj on za vse te usluge, ter ga opo-minjal, naj — v lastno korist — vsaj nekaj orožja pošle tudi pro-tei severnemu sovražniku: Krut bode zatrdo izrabili priliko ter vdr v severno Polabje. Magnus je oblijbil, da bode takoj pozval podorožje Bardengavee, Stornare, Holštanee in Ditmarze; z njimi bode lahko, vsaj nekaj časa, odbijali sovražnika; kakor hitro mu bode pa mogoče, bode sam osebno prisel na pomoč, sedaj pa mu ne more na noben način.

Budivoj je hitro pobral naj-hrabrejsje Bardengavee, nekaj čez šest stotin, in tekel čez Labo v vasko deželo. Tudi Slavice je šla z njim; Gojnika in Godišnra pa ni bilo zraven, Slavica ju je bila ravno prej odposlala na Dansk poročat in — poizvedovat. Budivoj je jadron, skoraj neoviran prodiral proti severu, dočim so vojvodovi sli potovali po severnem Polabju in klicali ljudi pod njegovo zastavo. Že je prodrl vi-soko, tja do Plona. In ko je izve-del, da je mesto brez brambovev, je brezkrbno korakal noter.

Blaga Nemka, Brumhilda, po imenu, ga je sicer takoj opomnila in posvarila, naj vzame, kar najde, pa kraj takoj zapusti, ker bodo drugi dan prišli Vendti pod Krutom v velikem številu in ga oklili. Budivoj se pa ni znenil za svarilo in je ostal čez noč v trdnjavci. Drugo jutro pa, ko se je zdanio, je videl, da so ga oblogle nebrojne fete. En sam most je vo-dil iz trdnjave na obrežje globo-

kega jezera, ki jo je obdajalo. Vsi čolni so bili že prej odstranjeni, z izstradanjem ga je hotel protivnik prisiliti k predaji.

Ditmarz in njih tovarniši so takoj hiteli oblegancem na pomoč, ko so slišali o njih stiski. Ko so se pa pribliziči jezera, so poslali oglednika vohunu v sovražni ta-hor poizvedet, kako in kaj. A zbrali so nezanesljivega moža, ki je za dvajet mark izdal svoj rod.

Krut je povedal, da je Sakson-čev prav majhno število in da Magnusa ni pri njih, potlej je šel po nadnevezom naročilu pa čez most pred vrata mesta Plona ter sporeči Budivoju, da so severni Polabe postali neduni in se raz-šli vsakebi: "torej vse zamaš pričakovati rešitev in pomoči od njih. Ko se je pa vrnal k Ditmar-izu, ki so ga bili odpolali, jim je poročal neresciščno vest, da je na-jih Budivoja pri najboljši volji ter ni nobene nevarnosti za nje-ge in za njegov voj. In Ditmarzi so verjeli, se obotavljali in ni-sli naprej. Obleganci so se pa začeli pogajati s Krutom, ko so videli, da se ne smejno zanašati na nikako pomoč. Krut ni hotel nič slišati o odkupnini; orožje je za-hteval: kdor ga izroči, svobodno oddidi! Slavica in Budivoj sta se na vso moč ustavljal temu po-golu, toda Bardengavei niso prej odnehal, da sta tudi onadvia spre-jela ta pogoj.

Po dva in dva so korakali čez most in oddajali orožje Krutovim vojnikom.

Ko so prišli vsi na obrežje, se je pojavil iz šotorja Krut. Porogljivo je pogledal Budivoja, ki so ga najprej srečale njegove oči, ker je stal v prvi vrsti. A ni se ga v svoji maščevalnosti še nagledal, pa je priletel iz mesta ves zasopel človek.

"Gospodar!" je vpil z grom-kim glasom, ko je pridržil do Kruta. "Moja gospodarica, bla-gorodna mati županja me pošilja k tebi in ti sporoča: Pókončaj-te može, ki so se vam vdali; vse slovenske žene, kar jih je bilo v trdnjavci, so zlorabili, onečastili. Maščujte naše osramočenje!"

Vzkliki ogorčenja so začutili, nakiči sišni - nevihti iz Krutovega oblikija:

"Strah in groza!"

"Nezaslišano!"

"Taka budobija, taka grdo-bija!"

"In to so naredili kristjani, ki se tako bahajo s svojo poštenostjo!"

"Gospoda, potolec skrumilee!"

"Z glavo naj pličajo zločin!"

Taki glasovi so sumeli iz Krutovih vrat in rastli kakor morski valovi ob silem vijarju.

"Ni res, česar nas dolži ta člo-vik!" je vzklikanil z močnim gla-som pri prvi vrsti poleg Budivoja stoeči mladi vojnik in skočil pred Kruta.

"Ni res!" so klicali drugi Bu-divoje.

A že je priletel težki Krutov kij na mladega vojnika, ki je bil skočil iz vrst pred njega in ga pred njo na tla.

To je bil za njegove vojnike znak: kakor zhesneli so planili po brezroženih Budivojeih in v ma-to hiph vse poklali.

Z vidnim zadovoljstvom je gle-dal Krut krvavi prizor, ki so ga prirejali njegovi vojniki. Kar je zasišel tih, sepetajoč glas, tako mil in tako mu poznat:

"Krut! Krut! Ali čuješ, Krut?"

Miasi vojnik, ki ga je bil sam prvega pobil na tla, ga je klical tako milo, sklonil se je, a toliko, da je vojnika pozormejše pogle-dal, se je združil, iz ust mu je pa prirvel bolesen jek: "Slavica!"

"Da, jaz sem, Slavica, Pluzono-va hči, nekdanja tvoja prijateljica", je sepetal umirajoči vojnik.

"Krut, ubil si me, a jaz ti odpu-ščam. Samo to sem ti hotel po-vedati: jaz in našinci smo padli nedolžni. Lagal je oni sel, po kri-veni nas je obdrolila ona ženska, ki ga je poslala k tebi. Bog ti od-pusti to greh, kakor nji in vsem iz sreča odpušča Pluzonova Sla-vica."

Nadnevez je pokleknil k nji, ji odprl napršnik, vzel šlem z glave, jo močil z vodo, a rešiti več ni mogel svoje žrtve: izdihnila je.

Krut je zatulil kot bival.

"Kje je sel iz mesta? Sem z njim!"

Njegovi vojniki so kot strela zdržali za njim, ki je bil ubral proti mestu, kakor hitro je viden, kako je učinkovalo njegovo poročilo. Kamalu so bili z njim nazaj.

"Clovek, zakaj si lagal?" je zagrmel rad njim in dvignil kij.

Sel je prebledel in začel jelejati nekaj nerazumljivega.

"Umri, pogini, pasja duša!" je

zaškrtał Krut in zamahnil s ki-jem.

Tedaj je pa sel padel na kolena in zastok:

"Gospodar, milost, jaz sem ne-dolžen! Hlapec mora storiti, kar ukaže gospod. In meni je to uka-zała moja gospodarica."

"In kdo je tvoja gospodarica? Govorji resico, če ne..."

"Vanda."

"Katera Vanda?"

"Héti velegrajškega posadnika Gneva."

"Clovek, ali ne lažeš zopet?"

"Ne, gospodar! Čisto resico

govorim. Saj se lahko prepričaš.

Pozovi jo predse!"

"Kje je Vanda? V mestu?"

"Na severnem mestnem obrežju me bodo čakali, je rekla, ona

na druga dva hlapeci, ki sta tudi

prišla z njo."

"Zato se ti tako mudi? Ne bode mi ušla! Stojmar, vzemi deset vojnikov, pa hitro po njo! Ti, sel, jem, ki pa kaži pot! Gorje ti, že bi jih hotel slepit! Na drobne kosce ter seskam in vržem psom v jed, rod tvoj pa izkoreninu do zadnje ko-reninice, da zadnjevljega vlakena!"

"Tega ti ne bode treba narediti, gospodar!"

Na severnem obrežju je isti čas pa res stata Gneova hči z dvema hlapecema in nestrpnno, z že vidno nevoljo pričakovala še nekoga. Nazar proti mestu gledajoč je pa kaz naenkrat prebledel in obupno zaklicala: "Hitro v čoln in

preko orodja!"

In je jadron skočila v čoln, ki ga je imela že pripravljena, za-njo sta skočila vanj tudi hlapeci, kateri sta zlažni na vse zavesla.

Z žive in mrtve, z vsemi moč-imi sta veslala, a Krutovi vojniki, katerimi so hoteli uiti, so hitreje rezale valove kakor vesla. Čim so namreč Krutovi obrežju se bli-začajo zapalili, da je Vanda z hlapecema urno odrinila od kraja, pač da bi nšla, so poskali v jezeru, da pridrogo.

"Krat je poizvedel", s takimi poročili sta prišla nazaj, "da se boli Budivojevem. Preblalem meščanom je tajno ukazal, naj se kaže Budivoju brez odpora, ladje, ladje in čolne na upno odstranijo in skrijejo, se predno pride, most bode potem pa pa zastrizil, da ne bode mogel pobeg-niti nikam."

Vanda je malo pomislila in velela: "Pojdimo hitro v Plon!"

Pa so najeli čoln in se preprečili

z njo.

Načrtovanem obrežju je tudi

zavila na tla.

In se zavila na tla, da je

zavila na tla.

In se zavila na tla.

</

